

บทที่ 6

การวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษา 2: ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ

ผลการศึกษาในส่วนนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ ซึ่งเป็นเหตุผลทางพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกของผู้มาใช้บริการ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา จากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน กับกลุ่มตัวอย่างที่กล่าวถึงในบทที่ 5 แต่การวิเคราะห์และอภิปรายผลการศึกษาในบทนี้ ผู้วิจัยต้องการแยกให้เห็นได้ชัด ในประเด็นที่เป็นการตอบของผู้มาใช้บริการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ที่นอกเหนือไปจากปัจจัยในทางกายภาพ ดังได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 5 ดังนั้นการศึกษานี้จึงทำการแบ่งกลุ่มปัจจัยที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของสถานบริการสาธารณะกับการเลือกใช้บริการ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายแหล่งที่ตั้งของสถานบริการสาธารณะกับการเลือกใช้บริการ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่กับการเลือกใช้บริการ ปรากฏผลการศึกษาดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของสถานบริการสาธารณะกับการเลือกใช้บริการ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ถามจากกลุ่มตัวอย่าง ถึงกลุ่มปัจจัยความพร้อมของสถานบริการที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ ได้แก่ ขนาดของสถานบริการ ความเชื่อมั่นในแพทย์ที่ทำการรักษา และความทันสมัยของเครื่องมือแพทย์ ว่ามีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกใช้บริการหรือไม่ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ คือร้อยละ 79.00 มีความเห็นว่า ความทันสมัยของเครื่องมือแพทย์มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 59.00 มีความเห็นว่า ความเชื่อมั่นในแพทย์ผู้ทำการรักษา และร้อยละ 39.75 มีความเห็นว่า ขนาดของสถานบริการสาธารณะมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกใช้บริการ กับกลุ่มปัจจัยความพร้อมของ
สถานบริการสาธารณสุข ในแต่ละสถานบริการ

สถานบริการ	กลุ่มปัจจัย		ความเชื่อมั่นในแพทย์		ขนาดของสถานบริการ		ความทันสมัยของ เครื่องมือแพทย์	
	มีผลต่อการเลือก		มีผลต่อการเลือก		มีผลต่อการเลือก		มีผลต่อการเลือก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
โรงพยาบาลมหาราชา	38	50.67	30	40.00	50	66.67		
โรงพยาบาล ป.แพทย์	32	54.24	16	27.12	52	88.14		
โรงพยาบาลเซนต์แมรี่	40	60.61	46	69.70	65	98.49		
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	25	50.00	17	34.00	45	90.00		
โรงพยาบาลมิตรภาพ	33	89.19	12	32.43	17	45.95		
โรงพยาบาลสาตราเวช	16	84.21	1	5.26	19	100.00		
สบส. โพธิ์กลาง	10	47.62	2	9.52	12	57.14		
สบส. ห้วยขวาง	1	20.00	1	20.00	4	80.00		
คลินิกกลาง สสอ.	13	54.17	12	50.00	22	91.67		
กาชาด 4	28	63.64	22	50.00	30	68.18		
รวมร้อยละ	236	59.00	159	39.75	316	79.00		

ที่มา : จากการสำรวจ

จากตารางที่ 31 หากแยกพิจารณาในแต่ละปัจจัยความพร้อม สามารถกล่าว
ได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยความเชื่อมั่นในแพทย์ พบว่า มีผู้ให้เหตุผลว่ามีความเชื่อมั่นใน
แพทย์ที่ทำการรักษา หรือความเชื่อมั่นในแพทย์ มีผลต่อการเลือกใช้บริการร้อยละ 59.00 ของ
กลุ่มตัวอย่าง หากแยกพิจารณาเป็นรายสถานบริการ พบว่า สถานบริการสาธารณสุขที่มีผู้ให้
เหตุผลว่า ความเชื่อมั่นสูงสุด คือ โรงพยาบาลมิตรภาพฯ มีผู้ให้เหตุผลว่า ความเชื่อมั่นใน
แพทย์ผู้ทำการรักษาถึงร้อยละ 89.19 รองลงมาคือผู้มาใช้บริการจากโรงพยาบาลสาสตราเวช
มีผู้ให้เหตุผลว่า ความเชื่อมั่นในแพทย์ผู้ทำการรักษาร้อยละ 84.21 และผู้มาใช้บริการจากสถานี
กาชาด 4 นครราชสีมา มีผู้ให้เหตุผลว่า มีความเชื่อมั่นในแพทย์ผู้ทำการรักษาร้อยละ 63.64
แต่จากการศึกษาจากผู้มาใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขบางแห่ง มีผู้ให้เหตุผลถึงความ
เชื่อมั่นในแพทย์ผู้ทำการรักษาน้อยกว่าร้อยละ 50.00 คือ ศูนย์บริการสาธารณสุขทุ่งสว่าง มีผู้
ให้เหตุผลของความเชื่อมั่นในแพทย์ผู้ทำการรักษาเพียงร้อยละ 20.00 เท่านั้น

1.2 ปัจจัยขนาดของสถานบริการ พบว่า มีผู้ให้เหตุผลว่า ขนาดของ
สถานบริการมีผลต่อการเลือกใช้บริการ ร้อยละ 39.75 ของกลุ่มตัวอย่าง หากแยกพิจารณา
เป็นรายสถานบริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี ร้อยละ 69.70 เป็นผู้
ให้เหตุผลว่า ขนาดของสถานบริการมีผลต่อการเลือกใช้บริการ รองลงมาคือ คลินิกกลาง
สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา กับสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา มีผู้ให้เหตุผลว่าขนาดของ
สถานบริการมีผลต่อการเลือกใช้บริการ ร้อยละ 50.00 และผู้มาใช้บริการจากโรงพยาบาล
มหาราชฯ ร้อยละ 40.00 ที่ให้เหตุผลว่าขนาดของสถานบริการมีผลต่อการเลือกใช้บริการ
ส่วนสถานบริการสาธารณสุขที่ทำการศึกษาที่พบว่า มีผู้ให้เหตุผลว่า ขนาดของสถานบริการมีผล
ต่อการเลือกใช้บริการน้อยที่สุด คือ ผู้มาใช้บริการจาก โรงพยาบาลสาสตราเวช มีร้อยละ
5.26

1.3 ปัจจัยความทันสมัยของเครื่องมือแพทย์ พบว่า มีผู้ให้เหตุผลว่าความ
ทันสมัยของเครื่องมือแพทย์ มีผลต่อการเลือกใช้บริการ ร้อยละ 79.00 ของกลุ่มตัวอย่าง หาก
แยกพิจารณาเป็นรายสถานบริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการจากโรงพยาบาลสาสตราเวช ร้อยละ

100.00 บาทให้เหตุผลว่า ความทันสมัยของเครื่องมือแพทย์ มีผลต่อการเลือกใช้บริการ รองลงมาคือ ผู้มาใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี ร้อยละ 98.49 และผู้มาใช้บริการจากคลินิกกลางสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ร้อยละ 91.67 ส่วนสถานบริการสาธารณสุขที่ทำการศึกษาค้นคว้าที่พบว่าผู้ให้เหตุผลว่า ความทันสมัยของเครื่องมือแพทย์ มีผลต่อการเลือกใช้บริการน้อยที่สุด คือ ผู้มาใช้บริการจากโรงพยาบาลมิตรภาพฯ มีร้อยละ 45.95

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการกระจายแหล่งที่ตั้งของสถานบริการสาธารณสุขกับการเลือกใช้บริการ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ตามจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม ว่าแหล่งที่ตั้งของสถานบริการสาธารณสุขที่ทำการศึกษามีผลต่อการเลือกใช้บริการหรือไม่ จากการศึกษาพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างที่ให้คำตอบว่า แหล่งที่ตั้งของสถานบริการไม่มีผลต่อการเลือกใช้บริการถึงร้อยละ 52.25 และมีผู้ที่ตอบว่า แหล่งที่ตั้งของสถานบริการมีผลต่อการเลือกใช้บริการอยู่ร้อยละ 47.75 ดังรายละเอียดในตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ปัจจัยแหล่งที่ตั้งของสถานบริการสาธารณสุข กับความสัมพันธ์ในการตัดสินใจ
เลือกใช้บริการในแต่ละสถานบริการ

สถานบริการ	แหล่งที่ตั้ง			
	มีผล		ไม่มีผล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงพยาบาลมหาราช	33	44.00	42	66.00
โรงพยาบาล บ.แพทย์	12	20.34	47	79.66
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี	50	75.76	16	24.24
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	6	12.00	44	88.00
โรงพยาบาลมิตรภาพ	20	54.05	17	45.95
โรงพยาบาลสาตราเวช	6	31.58	13	68.42
ศูนย์บริการสาธารณสุขโพธิ์กลาง	19	90.48	2	9.52
ศูนย์บริการสาธารณสุขทุ่งสว่าง	4	80.00	1	20.00
คลินิกกลาง สสจ.	17	70.83	7	29.17
กาชาด 4	24	54.55	20	45.45
รวมเฉลี่ย	191	47.75	209	52.25

ที่มา : จากการสำรวจ

หากแยกพิจารณาเป็นรายสถานบริการจะพบว่า ผู้ที่มาใช้บริการจากศูนย์บริการสาธารณสุขโพธิ์กลาง ศูนย์บริการสาธารณสุขทุ่งสว่าง โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี คลินิกกลางสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา และโรงพยาบาลมิตรภาพ กว่าร้อยละ 50 ของผู้มาใช้บริการในแต่ละแห่งให้คำตอบว่า แหล่งที่ตั้งมีผลต่อการเลือกใช้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าที่ตั้งของสถานบริการเหล่านี้ มีความสะดวกในการเข้าถึง (วิภา ครุวงศ์พิศัญกุล 2525: 112, รัญจวน ลัมสุวรรณ 2525: 61-62) หรือมีที่อยู่อาศัยอยู่ใกล้กับสถานบริการสาธารณสุข (สมบูรณ์ สุทชนะ 2531: 128) ส่วนสถานบริการสาธารณสุขที่มีผู้ตอบว่า แหล่งที่ตั้งของสถานบริการสาธารณสุขแห่งนั้น ไม่มีผลหรือมีผลน้อยต่อการเลือกใช้บริการนั้น อาจมีสาเหตุมาจากการเข้าถึง เช่นเดียวกัน

หรืออาจเป็นเพราะอาการของโรค (สุขุมาล ธนาเศรษฐอังกฤษ 2522: 62, สมบูรณ์ สุธนะ 2531: 129) ที่มีส่วนในการตัดสินใจเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข ที่มีความไม่สะดวกในการเข้าถึงแต่สามารถที่จะรักษาโรคให้หายได้

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพทาง เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่กับการเลือกใช้บริการ เป็นการศึกษาที่ต้องการทราบถึงปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ ตัวแปรที่ทำการศึกษานครั้งนี้ คือ

3.1 กลุ่มตัวแปรทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรม ของผู้มาใช้บริการ ที่มาจากผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเมือง กับผู้ที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ตัวแปรที่ทำการศึกษามีดังนี้ ระดับรายได้ต่อเดือน อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส

3.2 กลุ่มตัวแปรทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคม ของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการ ที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง กับกลุ่มตัวแปรทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคม ของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ตัวแปรที่ทำการศึกษามีดังนี้ ระดับรายได้ต่อเดือน อาชีพ ระดับการศึกษาสูงสุด การศึกษาปรากฏผลดังนี้

3.1 กลุ่มตัวแปรทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรม ของผู้มาใช้บริการ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ

3.1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อเดือนของผู้มาใช้บริการกับการเลือกใช้บริการ สำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 33 พบว่า

ผู้มาใช้บริการที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำ คือ ผู้มีรายได้ต่อเดือน 0-2,000 บาท เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา ร้อยละ 27.91 ของกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้มาใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 เป็นเด็กมารับบริการด้านภูมิคุ้มกันโรค และมีบางส่วนที่เป็นผู้ที่มีรายได้เอง แต่มีรายได้ต่ำ มารับการรักษาจากสถานบริการสาธารณสุขแห่งนี้ ทำให้ร้อยละของผู้มาใช้บริการที่มีรายได้ต่ำปรากฏจำนวนที่สูงกว่า การไปใช้บริการจากสถานบริการอื่น

ผู้มีรายได้ 2,001-4,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการ

จากโรงพยาบาลมิตรภาพ ร้อยละ 42.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการสุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าผู้ที่มาใช้บริการจากโรงพยาบาลมิตรภาพ นี้จะเป็นผู้มีความจำเป็นที่ต้องการได้รับการบริการที่รวดเร็ว ในการรับการรักษายาบาลที่มีเหตุผลไม่ต้องการเสียเวลามาก เพราะอาจกระทบต่อรายได้ของผู้มาใช้บริการ ดังจะได้กล่าวถึงต่อไปในเรื่องของอาชีพ ที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ

ผู้มีรายได้ 4,001-6,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจาก สถานีกาชาด 4 นครราชสีมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มาใช้บริการจากสถานบริการแห่งนี้ ต้องการประหยัดค่าใช้จ่ายในการรักษายาบาล จากอาการเจ็บป่วยที่ไม่รุนแรงนัก และสถานบริการแห่งนี้ในความเห็นของผู้มาใช้บริการนั้น มีความรวดเร็วในการบริการไม่แพ้โรงพยาบาลของเอกชน ที่อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่า ดังนั้นจึงเลือกใช้บริการจากสถานบริการแห่งนี้

ผู้มีรายได้ 6,001-8,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจาก โรงพยาบาล ป.แพทย์ และโรงพยาบาลเซนต์แมรี ในร้อยละเท่ากัน คือ 33.33 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้มาใช้บริการจากสถานบริการแห่งนี้ ซึ่งเป็นสถานบริการที่มีขนาดใหญ่ อยู่ในลำดับศักยภาพที่ 2 อาจเป็นเพราะผู้มาใช้บริการจากสถานบริการทั้งสองแห่งนี้ มีความเห็นว่าเป็นสามารถให้บริการได้รวดเร็วและเป็นกันเอง แม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงกว่าสถานบริการแห่งอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา แต่ก็ไม่มีผลกระทบต่อผู้มาใช้บริการเท่าใดนัก เพราะเป็นผู้มีความสามารถที่จะจ่ายค่ารักษายาบาลได้ ผู้มีรายได้สูงกว่า 8,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ ร้อยละ 50.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้มาใช้บริการจากสถานบริการแห่งนี้ ต้องการได้รับการรักษายาบาลที่รวดเร็ว แม้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงชันก็ตาม

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละผู้มาใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข จำแนกตามระดับ รายได้ของผู้มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง

สถานบริการ	ระดับรายได้ (บาท/เดือน)		0 - 2,000		2,001 - 4,000		4,001 - 6,000		6,001 - 8,000		สูงกว่า 8,000		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงพยาบาลมหาราชนครฯ	9	10.47	6	12.00	2	13.33	0	0.00	1	12.50	18	10.90		
โรงพยาบาล บ.แพทย์	3	3.49	3	6.00	3	20.00	2	33.33	4	50.00	15	9.09		
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	5	5.81	4	8.00	0	0.00	2	33.33	0	0.00	11	6.67		
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	3	3.49	5	10.00	1	6.67	1	16.67	2	25.00	12	7.27		
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ	6	6.98	21	42.00	1	6.67	1	16.67	0	0.00	29	17.58		
โรงพยาบาลสาคราเวช	8	2.33	1	2.00	1	6.67	0	0.00	0	0.00	4	2.42		
ศบส. โศภกลาง	21	24.42	0	0.00	0	0.10	0	0.00	0	0.00	21	12.73		
ศบส. หุ่นสว่าง	5	5.81	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	3.03		
คลินิกกลาง สสอ.	8	9.30	3	6.00	1	6.67	0	0.00	1	12.50	13	7.88		
กาชาด 4	24	27.91	7	14.00	6	40.00	0	0.00	0	0.00	37	22.42		
รวม	86	100	50	100	15	100	6	100	8	100	165	100		

ที่มา : จากการสำรวจ

สำหรับผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ดังรายละเอียดตาราง
ที่ 34 พบว่า

ผู้มีรายได้ค่า 0-2,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการ
จากโรงพยาบาลเซนต์แมรี ร้อยละ 28.76 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มาใช้บริการจากสถานบริการ
แห่งนี้ เป็นเด็กที่ยังไม่มีรายได้ ซึ่งผู้ปกครองหรือหัวหน้าครอบครัวพาเดินมารับการรักษาพยาบาล
ยังสถานบริการแห่งนี้

ผู้มีรายได้ในระดับ 2,001-4,000 บาทต่อเดือน เลือก
ใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัย ร้อยละ 27.08 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มีรายได้ในระดับนี้
สามารถที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่าย จากการรับบริการจากโรงพยาบาลเอกชนได้ และยังต้องการ
ความรวดเร็ว เพราะเป็นผู้ที่เดินทางมาในระยะทางที่ไกล ไม่ต้องการเสียเวลาในการรอคอย
การตรวจรักษา

ผู้มีรายได้ในระดับ 4,001-6,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้
บริการจาก โรงพยาบาล บ.แพทย์ โรงพยาบาลเซนต์แมรี และโรงพยาบาลสาตราเวช
ร้อยละเท่ากัน คือ 23.81 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการได้รับการที่มีความรวดเร็ว และเป็น
ผู้มีรายได้สูงพอที่จะรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น

ผู้มีรายได้ระดับ 6,001-8,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้
บริการจากโรงพยาบาลมหाराชาฯ ร้อยละ 55.56 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความเชื่อมั่น ในการ
ให้บริการของสถานบริการแห่งนี้ แม้จะได้รับบริการไม่รวดเร็วเท่าของเอกชน แต่สถานบริการ
แห่งนี้มีบริการหลาย ประเภทที่สถานบริการสาธารณสุข ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา
ไม่สามารถให้บริการได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมารับบริการจากสถานบริการแห่งนี้

ผู้มีรายได้สูงกว่า 8,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการ
จากโรงพยาบาลเฉลิมชัย ร้อยละ 75.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มาใช้บริการต้องการความ
รวดเร็ว และเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล หากเมื่อเปรียบเทียบกับสถานบริการของ
เอกชน ที่อยู่ในลำดับศักระเดียวกันอาจต้องเสียค่าบริการที่แพงกว่า

ตารางที่ 34 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้มาใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข จำแนกตาม ระดับรายได้ต่อเดือนของผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง

สถานบริการ	ระดับรายได้ (บาท/เดือน)		0 - 2,000		2,001 - 4,000		4,001 - 6,000		6,001 - 8,000		สูงกว่า 8,000		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงพยาบาลมหาธาตุฯ	39	25.49	11	22.92	2	9.52	5	55.56	0	0.00	57	24.26		
โรงพยาบาล บ.แพทย์	25	16.34	10	20.83	5	23.81	3	33.33	1	25.00	44	18.72		
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี	44	28.76	6	12.50	5	23.81	0	0.00	0	0.00	55	23.40		
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	19	14.42	13	27.08	3	14.29	0	0.00	3	75.00	38	16.17		
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ	4	2.61	3	6.25	1	4.76	0	0.00	0	0.00	8	3.40		
โรงพยาบาลสาตราเวช	6	3.92	3	6.25	5	23.81	1	11.11	0	0.00	15	6.38		
ศบส. โพนกลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
ศบส. หุ่นสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
คลินิกกลาง สสจ.	11	7.19	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00		
กาชาด 4	5	3.27	2	4.17	0	0.00	0	0.00	0	0.00	11	4.68		
													7	2.98
รวม	153	100	48	100	21	100	9	100	4	100	235	100		

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษานส่วนนี้จะ เห็นได้ว่า ผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัย
 ในเขตเมือง มีการเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข ค่อนข้างกระจายตามกลุ่มรายได้
 คือ ผู้มีรายได้น้อยจะเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข ที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่ 3 ทั้งนี้
 อาจเป็นเพราะผู้มาใช้บริการในกลุ่มนี้ มีความสามารถในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในระดับที่จำกัด
 ในระดับหนึ่งเท่านั้น และสำหรับผู้ที่มีรายได้ปานกลางและสูงนั้น ก็จะมีแนวโน้มการเลือกใช้
 บริการจากสถานบริการสาธารณสุขในลำดับศัภย์ที่สูงขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นผู้ที่มีความสามารถ
 ในการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่ต้องสูงขึ้นไปด้วย ส่วนผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมืองนั้น
 ส่วนใหญ่แล้วมีแนวโน้มการเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่อยู่ในลำดับศัภย์สูง คือ ลำดับศัภย์
 ที่ 2 และ 1 ส่วนแนวโน้มที่สัมพันธ์กับระดับรายได้ต่อเดือน ของผู้มาใช้บริการนั้นไม่ชัดเจนนัก
 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่อาศัยนอกเขตเมืองนั้น มีเหตุผลอื่นที่ต้องการเข้ามารับการรักษาจาก
 สถานบริการที่มีลำดับศัภย์สูง ที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา ทำให้ความสัมพันธ์ของ
 การเลือกใช้บริการนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ของผู้มาใช้บริการเสมอไป แต่อาจขึ้นอยู่กับ
 ความจำเป็นบางประการ หรืออาจขึ้นอยู่กับรายได้ของหัวหน้าครอบครัว ที่เป็นผู้รับผิดชอบในค่า
 ใช้จ่ายเพื่อการรักษาพยาบาล ดังจะกล่าวในหัวข้อความสัมพันธ์ของรายได้ ของหัวหน้าครอบครัว
 กับการเลือกใช้บริการต่อไป

3.1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้มาใช้บริการ กับการเลือกใช้
 บริการ สำหรับผู้ที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 35 พบว่า

ผู้มาใช้บริการที่ไม่มีอาชีพ ซึ่งหมายถึง เด็กก่อนวัยเรียน
 นักเรียน นักศึกษา แม่บ้าน นักบวช และคนว่างงาน นั้นเลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4
 นครราชสีมา ร้อยละ 32.53 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานบริการแห่งนี้ เป็นสถานบริการที่ได้รับ
 ความนิยมจากผู้ที่มีรายได้น้อย ดังได้กล่าวแล้วในข้อที่ 4.3.1.1 ที่ผ่านมา และในเหตุผลเดียวกัน
 คือ ในด้านค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลที่ถูกกว่าสถานบริการแห่งอื่น ๆ ด้วยก็ได้

ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชฯ
 ร้อยละ 21.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความเชื่อมั่นในสถานบริการแห่งนี้ว่า สามารถให้การ
 บริการที่ดีที่สุดแก่ผู้มาใช้บริการ และอาจเนื่องมาจากสาเหตุบางประการของอาการเจ็บป่วย ที่
 ต้องมารับการรักษานในสถานบริการแห่งนี้โดยเฉพาะ และอีกสาเหตุหนึ่งก็คือ การไม่สิ้นเปลือง

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละผู้มาใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขที่มีที่จำแนกตามอาชีพ

ของผู้ที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง

สถานบริการ	ไม่มีอาชีพ		ค้าขาย		รับราชการ		ทำนา		ทำไร่		ลูกจ้าง		รับจ้าง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหาราชา	10	12.05	4	21.05	1	5.88	0	0.00	0	0.00	1	33.33	1	2.63	17
โรงพยาบาล ป.แพทย์	3	3.62	3	15.29	7	41.18	0	0.00	0	0.00	0	0.00	3	7.90	16
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	1	1.20	3	15.79	0	0.00	1	25.00	1	100	1	33.33	1	2.63	8
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	4	4.82	2	10.53	0	0.00	1	25.00	0	0.00	0	0.00	5	13.16	12
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	13	15.66	0	0.00	5	29.41	0	0.00	0	0.00	0	0.00	11	28.95	29
โรงพยาบาลสาตราเวช	3	3.62	2	10.53	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	5.26	7
ศบส. โพนธ์กลาง	14	16.87	3	15.79	2	11.77	0	0.00	0	0.00	1	33.33	1	2.63	21
ศบส. หุ่นสว่าง	4	4.82	0	0.00	0	0.00	1	25.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
คลินิกกลาง สสจ.	4	4.82	1	5.26	2	11.77	1	25.00	0	0.00	0	0.00	5	13.16	13
กาชาด 4	27	32.53	1	5.26	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	9	23.68	37
รวม	83	100	19	100	17	100	4	100	1	100	3	100	38	100	165

ที่มา : จากการสำรวจ

ค่ารักษาพยาบาลที่ไม่สูงนัก เมื่อเปรียบเทียบสถานบริการที่มีความรวดเร็ว ซึ่งเป็นของเอกชน ที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา

ผู้มีอาชีพรับราชการ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลบ.แพทย์ ร้อยละ 41.18 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานบริการแห่งนี้ให้บริการได้รวดเร็ว และในเรื่องของ สวัสดิการ สามารถทำการเบิกค่ารักษาพยาบาลในบางส่วนได้

ผู้มีอาชีพทำนา เลือกใช้บริการจากสถานบริการค่อนข้าง กระจาย คือ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี โรงพยาบาลเฉลิมชัย ศูนย์บริการ สาธารณสุขทุ่งสว่าง และคลินิกกลางสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา ในร้อยละเท่ากัน คือร้อยละ 25.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเลือกใช้บริการแต่ละแห่งนี้ ขึ้นอยู่กับระดับความสามารถที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลและชนิดของโรค ที่เป็นสาเหตุหลักทำให้ผู้มีอาชีพนี้มีการเลือกใช้บริการจากสถานบริการในลำดับศัภย์ต่าง ๆ กัน และค่อนข้างกระจาย

ผู้มีอาชีพทำไร่ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มอาชีพที่เป็นผู้มีรายได้ค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอาชีพทำนา ทำให้มีกำลังความสามารถที่จะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้ และเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่ คิดว่าดีที่สุด และสะดวกที่สุดในการรักษาพยาบาล

ผู้มีอาชีพปลูกจ้าง เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชฯ โรงพยาบาลเซนต์แมรี และศูนย์บริการสาธารณสุขโพธิ์กลาง ในร้อยละเท่ากันคือร้อยละ 33.33 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้มีอาชีพนี้ อาจมีสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลที่แตกต่างกัน ดังเช่นบางคน สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้ แม้จะเป็นสถานบริการของเอกชน บางคนอาจเบิกได้เฉพาะ สถานบริการที่เป็นของรัฐบาล หรือบางคนอาจเบิกค่ารักษาพยาบาลไม่ได้เลย จึงต้องเลือกใช้บริการจากสถานบริการ ที่ต้องเสียค่าบริการพอที่ตนเองจะสามารถจ่ายได้

ผู้มีอาชีพรับจ้าง เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมิตรภาพฯ ร้อยละ 28.95 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในอาชีพนี้ ต้องการความรวดเร็วและเสียค่ารักษาพยาบาลถูก และไม่ต้องการเสียเวลาในการไปรับการรักษาจากสถานบริการของรัฐ ที่อาจมีค่า ใช้จ่ายที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับสถานบริการแห่งนี้

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัย นอกเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 36 พบว่า

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง จำแนกตามอาชีพ

สถานบริการ	กลุ่มอาชีพ		ค้าขาย		รับราชการ		ทำนา		ทำไร่		ลูกจ้าง		รับจ้าง		รวม
	ไม่มีอาชีพ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหाराชาฯ	9	15.52	2	11.11	11	37.93	26	29.89	8	18.10	0	0.00	2	9.09	58
โรงพยาบาล บ.แพทย์	16	27.59	3	16.67	11	37.93	9	10.34	0	0.00	0	0.00	4	18.18	43
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	13	22.41	4	22.22	1	3.45	26	29.89	10	17.62	0	0.00	4	18.18	58
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	5	8.62	5	27.78	4	13.79	15	17.24	2	9.52	0	0.00	7	31.82	38
โรงพยาบาลมิตรภาพ	2	3.45	1	5.56	0	0.00	2	2.30	0	0.00	0	0.00	3	13.64	8
โรงพยาบาลสาตราเวช	4	6.90	0	0.00	2	6.90	4	4.60	0	0.00	0	0.00	2	9.09	12
ศบส. โพธิ์กลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
ศบส. หุ่นสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
คลินิกกลาง สสจ.	5	8.62	0	0.00	0	0.00	5	5.75	1	4.76	0	0.00	0	0.00	11
กาชาด 4	4	6.90	3	16.67	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7
รวม	58	100	18	100	29	100	87	100	21	100	0	0.00	22	100	235

ที่มา : จากการศึกษา

ผู้ไม่มีอาชีพ ใช้บริการจากโรงพยาบาล บ.แพทย์ ร้อยละ 27.59 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้ มีหัวหน้าครอบครัวผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในสถานบริการแห่งนี้ ถึงแม้จะมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

ผู้มีอาชีพค้าขาย เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัย ร้อยละ 27.78 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะต้องการความรวดเร็วในการรับบริการ แม้จะมีค่าใช้จ่ายสูงขึ้นก็ตาม

ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลบ.แพทย์ ร้อยละ 37.93 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่เดินทางจากนอกเขตเมือง มาเพื่อรับการรักษาพยาบาลนั้นต้องการความรวดเร็ว แต่มีความเชื่อมั่นว่าสถานบริการแห่งนี้สามารถให้บริการในระดับที่ตนพอใจ แม้จะมีค่าใช้จ่ายสูง แต่ผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพนี้สามารถเบิกค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้ จึงสามารถที่จะเลือกรับบริการจากสถานบริการที่ตนพอใจได้

ผู้ที่มีอาชีพทำนา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชฯ และโรงพยาบาลเซนต์แมรี ในร้อยละเท่ากัน คือ ร้อยละ 29.89 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มีความเชื่อมั่นในสถานบริการทั้งสองแห่งนี้ว่า มีความสามารถที่จะรักษาพยาบาลอาการเจ็บป่วยของตนให้หายได้ อีกทั้งเป็นสถานบริการที่มีขนาดใหญ่และมีชื่อเสียง ส่วนการมีระดับรายได้ของแต่ละคน ก็มีส่วนสำคัญในการเลือกใช้บริการเช่นกัน เพราะหากเป็นการไปรับการรักษาจากโรงพยาบาลมหาราชฯ ซึ่งเสียค่ารักษาพยาบาลไม่มากนัก และบางส่วนอาจใช้บัตรสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยได้ด้วย แต่สำหรับผู้ที่เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี อาจเป็นผู้ที่ต้องการความรวดเร็วในการรักษาพยาบาล และเป็นผู้มีความสามารถพอที่จะรับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในครั้งนี้ได้

ผู้ที่มีอาชีพทำไร่ เลือกใช้บริการโรงพยาบาลเซนต์แมรี ร้อยละ 47.62 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเดียวกับผู้ที่ทำอาชีพค้าขายในเขตเมือง

ผู้ที่มีอาชีพรับจ้าง เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัย ร้อยละ 31.82 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลเดียวกับผู้ที่ทำอาชีพค้าขายในเขตเมือง

สำหรับการศึกษาดังความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ ในส่วนนี้อาจสามารถสรุปได้ว่า ผู้ที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมืองนั้น มีความสามารถที่จะเลือกใช้บริการจากสถานบริการได้มากกว่าผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง แต่สำหรับเหตุผลในการเลือกใช้นั้น อาจมีความคล้ายคลึงกันในแต่ละรายอาชีพ แต่สำหรับผู้ที่มีมาจกนอกเขตเมืองนั้น มีแนวโน้มเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่ 2 และ 1 ค่อนข้างมากเพราะ สถานบริการที่อยู่นอกเขตเมือง เป็นสถานบริการที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่ 3 และ 2 อยู่แล้ว การมาใช้บริการจากสถานบริการที่อยู่ในเขตเมืองนั้น ย่อมแสดงว่าการให้บริการในบางด้านของสถานบริการที่อยู่นอกเขตเมืองไม่อาจให้บริการได้ ทำให้ผู้ที่อยู่นอกเขตเมืองต้องเดินทางมารับบริการจากสถานบริการที่อยู่ในเขตเมือง

3.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้มาใช้บริการกับการเลือกใช้บริการ ผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 37 พบว่า

ผู้ไม่ได้รับการศึกษา เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบางส่วนของผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้ เป็นเด็กที่ต้องรับการบริการด้านภูมิคุ้มกันโรคจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา และมีบางส่วนที่เป็นผู้ใหญ่แต่ไม่ได้ศึกษา หรือไม่มีวุฒิทางการศึกษาเข้ามาใช้บริการจากสถานบริการแห่งนี้เช่นกัน

ผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา ร้อยละ 19.64 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้มาใช้บริการบางส่วนเป็นเด็ก หรือบางส่วนเป็นผู้ใหญ่ที่มีการศึกษานระดับนี้ ที่มีอาชีพและรายได้ไม่มากนัก ทำให้ต้องมารับบริการจากสถานบริการแห่งนี้ด้วยเช่นกัน

ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัย และศูนย์บริการสาธารณสุขโพธิ์กลาง ในร้อยละที่เท่ากันคือ ร้อยละ 15.63 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีการศึกษานระดับนี้ อาจมีอาชีพและมีรายได้ที่พอจะจ่ายค่ารักษาพยาบาลที่สูงขึ้นในบางส่วน แต่ในขณะที่บางส่วนอาชีพและรายได้ไม่ได้เอื้ออำนวยในการใช้บริการ จากสถานบริการที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่สูงขึ้นได้ ทำให้ต้องยังรับการรักษากจากสถานบริการที่อยู่ในลำดับศัภย์ต่ำ ที่สามารถให้บริการได้ ซึ่งนับเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายที่จะต้องสูญเสียโดยไม่จำเป็น

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง จำนวนตาม ระดับการศึกษา

สถานบริการ	ระดับการศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		อุดมศึกษา		ไม่ทราบ		รวม
	ไม่ได้รับการศึกษา		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหाराชา	1	2.56	9	16.07	3	9.38	2	16.67	3	50.00	1	5.26	1	10.00	20
โรงพยาบาล บ.แพทย์	1	2.56	4	7.14	1	3.13	0	0.00	1	16.67	7	36.84	0	0.00	14
โรงพยาบาลเซนต์แมรี่	0	0.00	6	10.71	1	3.13	0	0.00	0	0.00	1	5.26	0	0.00	8
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	2	5.12	2	3.57	5	15.63	2	16.67	1	16.67	1	5.26	0	0.00	13
โรงพยาบาลมิตรภาพ	5	12.82	7	12.50	9	28.13	3	25.00	0	0.00	4	21.05	0	0.00	28
โรงพยาบาลสาตราเวช	2	5.12	2	3.57	1	3.13	1	8.33	0	0.00	0	0.60	0	0.00	6
สบส. โพธิ์กลาง	6	15.39	6	10.71	5	15.63	0	0.00	1	16.17	3	15.79	0	0.00	21
สบส. หวังสว่าง	2	5.12	2	3.57	1	3.13	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
คลินิกกลาง สสจ.	1	2.56	7	12.50	2	6.25	2	16.67	0	0.00	1	5.26	0	0.00	13
กาชาด 4	19	48.72	11	19.64	4	12.50	2	16.67	0	0.00	1	5.26	0	0.00	37
รวม	39	100	56	100	32	100	12	100	6	100	19	100	1	100	165

ที่มา : จากการสำรวจ

ผู้มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เลือกใช้บริการจาก
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ ร้อยละ 25.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้ต้องการที่จะได้รับ
บริการที่รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในบางส่วน แม้จะแพงกว่าสถาน
บริการอื่น ๆ ที่อยู่ในลำดับศัภย์เดียวกันก็ตาม

ผู้มีการศึกษาระดับอนุปริญญา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล
มหาราชฯ ร้อยละ 50.00 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานบริการแห่งนี้เป็นที่เชื่อถือในด้านชื่อเสียง
ของสถานบริการ-แพทย์-การให้บริการ มีค่ารักษาพยาบาลที่ไม่แพง สำหรับผู้ที่เลือกใช้บริการ
ในกลุ่มนี้ อาจมีสาเหตุมาจากเรื่องค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และสวัสดิการในการรับการ
รักษาพยาบาลของบุคคลในบางอาชีพด้วยก็ได้

ผู้มีการศึกษาอุดมศึกษา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล.แพทย์
ร้อยละ 36.84 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เป็นผู้ที่มีรายได้พอที่จะรับผิดชอบต่อค่ารักษาพยาบาล หรือ
อาจเป็นสวัสดิการในการรักษาพยาบาลของบุคคลในบางอาชีพ ที่อนุญาตให้รับบริการจากสถาน
บริการเอกชนได้

สำหรับผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ดังราย
ละเอียดในตารางที่ 38 พบว่า

ผู้ไม่ได้รับการศึกษา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี
ร้อยละ 30.77 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ที่อยู่ในกลุ่มนี้บางส่วน เป็นเด็กที่ผู้ปกครองพามาใช้บริการใน
เขตเมือง ดังนั้นการเลือกใช้บริการจึงไม่ได้อยู่ที่ตัวของผู้นั้นมาใช้บริการ แต่อยู่ที่หัวหน้าครอบครัว
หรือผู้ปกครองที่มีรายได้สูงพอที่จะรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายได้

ผู้มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา เลือกใช้บริการจาก
โรงพยาบาลเซนต์แมรี ร้อยละ 29.50 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลคล้ายคลึงกับผู้ไม่ได้ศึกษาที่มีที่อยู่อาศัย
นอกเขตเมืองด้วย และอาจมีเหตุผลมาจากการที่ผู้มาใช้บริการนั้น อาจมีรายได้ที่สูงพอที่จะรับ
ผิดชอบในค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้

ผู้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกใช้บริการจาก
โรงพยาบาลเฉลิมชัย ร้อยละ 23.53 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลคล้ายคลึงกับผู้มีการศึกษาในระดับ
ประถมศึกษา ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง จำแนกตาม ระดับการศึกษา

สถานบริการ	ระดับการศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		อุดมศึกษา		ไม่ทราบ		รวม
	ไม่ได้รับการศึกษา		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหาราชาฯ	6	15.39	40	28.78	2	11.77	2	18.18	5	27.78	0	0.00	0	0.00	55
โรงพยาบาล บ.แพทย์	8	20.51	17	12.23	1	5.88	6	54.55	6	33.33	7	63.63	0	0.00	45
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	12	30.77	41	29.50	3	17.65	1	9.09	1	5.56	0	0.00	0	0.00	58
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	0	0.00	27	19.42	4	23.53	0	0.00	4	22.22	2	18.18	0	0.00	37
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ	0	0.00	4	2.88	3	17.65	1	9.09	1	5.56	0	0.00	0	0.00	9
โรงพยาบาลสาตราเวช	6	15.39	1	0.72	3	17.65	0	0.00	1	5.56	2	18.18	0	0.00	13
ศบส. โพนกลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
ศบส. ห้วยสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
คลินิกกลาง สสจ.	2	5.13	7	5.04	1	17.15	1	9.09	0	0.00	0	0.00	0	0.00	11
กาชาด 4	5	12.82	2	1.44	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7
รวม	39	100	139	100	17	100	11	100	18	100	11	100	0	0.00	235

ที่มา : จากการสำรวจ

ผู้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เลือกใช้บริการ
จากโรงพยาบาล ป.แพทย์ ร้อยละ 54.55 ทั้งนี้อาจมีเหตุผลคล้ายคลึงกับผู้มีการศึกษาในระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง หรืออาจมาจากสาเหตุในด้านสวัสดิการการรักษา
พยาบาลในบางอาชีพที่สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลได้

ผู้มีการศึกษาในระดับอนุปริญญาและอุดมศึกษา เลือกใช้บริการ
จากโรงพยาบาล ป.แพทย์ ร้อยละ 33.33 และร้อยละ 63.63 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจมีเหตุผล
คล้ายคลึงกับผู้มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาในส่วนนี้อาจสามารถสรุปได้ว่า ผู้มาใช้บริการที่อยู่
ในเขตเมืองในแต่ละระดับการศึกษา มีความหลากหลายในการเลือกใช้บริการ แต่มีแนวโน้มที่จะ
เลือกใช้บริการจากสถานบริการที่มีลำดับศักระสูงขึ้นไป เมื่อมีการศึกษาสูงขึ้น เช่นเดียวกับผู้มาช้
บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ที่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการรักษาพยาบาล ในสถานบริการที่อยู่ใน
ลำดับศักระที่ 2 และ 1 ก็ตามแต่ก็มีแนวโน้มที่เลือกใช้บริการจากสถานบริการที่มีลำดับศักระสูงขึ้นไป
เมื่อการศึกษามีระดับสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

3.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการเลือกใช้บริการ
ของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 39 พบว่า ผู้มีสถานภาพ
โสด เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา มากที่สุดร้อยละ 30.00

ผู้ที่สมรสแล้ว เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมิตรภาพฯ มาก
ที่สุดร้อยละ 22.08

ผู้มีสถานภาพหม้าย เลือกใช้บริการศูนย์บริการสาธารณสุข
โพธิ์กลางมากที่สุด คือ ร้อยละ 50.00

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรส กับการ
เลือกใช้บริการของผู้ที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง พบว่า ผู้มีสถานภาพโสดมีการกระจายใช้บริการ
ในสถานบริการทุกลำดับศักระ เช่นเดียวกับผู้ที่สมรส ส่วนผู้ที่มีสถานภาพหม้ายเลือกใช้บริการจาก
สถานบริการที่มีลำดับศักระที่ 2 และ 3

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง จำแนกตาม
สถานภาพสมรส

สถานบริการ	สถานภาพสมรส		โสด		สมรส		หม้าย		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหาราชาฯ	10	12.50	9	11.69	0	0.00	0	0.00	19
โรงพยาบาล บ.แพทย์	7	8.75	7	9.09	0	0.00	0	0.00	14
โรงพยาบาลเซนต์แมรี่	3	3.75	5	6.49	0	0.00	0	0.00	8
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	3	3.75	8	10.39	1	12.5	1	12.5	12
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ	12	15.00	17	22.08	0	0.00	0	0.00	29
โรงพยาบาลสาตราเวช	1	1.25	6	7.79	0	0.00	0	0.00	7
ศบส. โพธิ์กลาง	9	11.25	8	10.39	4	50.00	4	50.00	21
ศบส. หุ่นสว่าง	5	6.25	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
คลินิกกลาง สสจ.	6	7.5	6	7.79	1	12.50	1	12.50	13
กาชาด 4	24	30.00	11	14.29	2	25.00	2	25.00	37
รวม	80	100	77	100	8	100	8	100	165

ที่มา : จากการสำรวจ

สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ของสถานภาพการสมรส กับการ
เลือกใช้บริการของผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 40 พบว่า ผู้ที่มี
สถานภาพโสด เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรีมากที่สุด คือ ร้อยละ 24.05

ผู้สมรสแล้ว เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรีมากที่สุด
คือ ร้อยละ 24.49

ผู้มีสถานภาพหม้าย เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชา
กับโรงพยาบาลเซนต์แมรี มากที่สุด คือ ร้อยละ 33.33

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรส กับการ
เลือกใช้บริการของผู้ที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง พบว่า ผู้มีสถานภาพโสด มีการกระจายเลือก
ใช้บริการจากสถานบริการทุกระดับ เช่นเดียวกับผู้สมรส ส่วนผู้มีสถานภาพหม้าย เลือกใช้
บริการจากสถานบริการที่มีลำดับค้ำยสูง

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง จำแนกตาม
สถานภาพสมรส

สถานบริการ	สถานภาพสมรส		สมรส		หม้าย		รวม
	โสด	โสด	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหाराชาฯ	18	22.79	35	23.81	3	33.33	56
โรงพยาบาล ป.แพทย์	12	15.19	32	21.77	1	11.11	45
โรงพยาบาลเซนต์แมรี่	19	24.05	36	24.49	3	33.33	58
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	14	17.72	23	15.65	1	11.11	38
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ	1	1.27	6	41.08	1	11.11	8
โรงพยาบาลสาตราเวช	5	6.33	7	4.76	0	0.00	12
ศบส. โพธิ์กลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
ศบส. หุ่นสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
คลินิกกลาง สสจ.	4	5.06	7	4.76	0	0.00	11
กาชาด 4	6	7.59	1	0.68	0	0.00	7
รวม	79	100	147	100	9	100	235

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรปัจจัยทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรม ของผู้มาใช้บริการกับการเลือกใช้บริการ ตามสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า สภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า ระดับรายได้ของผู้มาใช้บริการกับการเลือกใช้บริการมีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ กล่าวคือ หากระดับรายได้ของผู้ใช้บริการสูงขึ้น มีแนวโน้มในการเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่อยู่ในลำดับศักระยะสูงขึ้น ทั้งผู้บริกาที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง และผู้บริกาที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง สำหรับอาชีพของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง พบว่า ผู้ที่มีอาชีพค้าขาย ทำนา ทำไร่ ลูกจ้าง และรับจ้าง มีแนวโน้มเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่มีลำดับศักระยะที่ 1 ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ และผู้มีอาชีพรับจ้างบางส่วน มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้บริการ จากสถานบริการสาธารณสุขในลำดับศักระยะที่ 2 ผู้มีอาชีพทำนา และผู้มีอาชีพรับจ้างบางส่วน มีแนวโน้มเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขลำดับศักระยะที่ 3 อาชีพของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง พบว่า ทุกอาชีพมีแนวโน้มในการเลือกใช้บริการ จากสถานบริการสาธารณสุขในลำดับศักระยะที่ 2 และลำดับศักระยะที่ 1

สำหรับความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาของผู้มาใช้บริการ กับการเลือกใช้บริการ จากการศึกษาพบว่า ผู้มาใช้บริการทั้งที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมืองและนอกเขตเมือง มีแนวโน้มที่จะเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขในลำดับศักระยะที่สูงขึ้น เมื่อผู้มาใช้บริการมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ความสัมพันธ์ของสถานภาพการสมรสกับการเลือกใช้บริการ พบว่า ผู้มาใช้บริการทุกสถานภาพการสมรส จะเลือกใช้บริการค่อนข้างกระจาย จากสถานบริการจากสาธารณสุขทุกลำดับศักระยะ ดังนั้นสถานภาพการสมรส มีผลต่อการเลือกใช้บริการสาธารณสุขน้อยมาก

นอกจากการศึกษาความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวแปรทางด้าน เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรมของผู้มาใช้บริการแล้ว การศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาถึงกลุ่มตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการ ทั้งนี้เพื่อศึกษาแนวโน้มการเลือกใช้บริการของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เพราะกลุ่มตัวอย่างบางรายนั้น เป็นเด็กหรือผู้ไม่มีรายได้และผู้ที่ไม่ได้ศึกษา ซึ่งกลุ่มที่มีสภาพดังกล่าวนี้ หัวหน้าครอบครัวก็จะเป็นผู้ตัดสินใจเลือกใช้บริการจากสถานบริการ ปรากฏผลการศึกษาได้ดังนี้

3.2 กลุ่มตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจ-สังคม ของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ

3.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับรายได้ต่อเดือนของหัวหน้าครอบครัว
กับการเลือกใช้บริการ รายได้ของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ดัง
รายละเอียดในตารางที่ 41 พบว่า

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ค่า คือ มีรายได้ 0-2,000
บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา ร้อยละ 17.50

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ในระดับ 2,001-4,000 บาท
ต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมิตรภาพฯ ร้อยละ 24.56

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ในระดับ 4,001-6,000 บาท
ต่อเดือน เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา ร้อยละ 32.56

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ในระดับ 6,001-8,000 บาท
ต่อเดือน เลือกใช้บริการจากศูนย์บริการสาธารณสุขโพธิ์กลาง ร้อยละ 30.77

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ในระดับสูงกว่า 8,000 บาท
ต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ ร้อยละ 33.33

จากการศึกษาการเลือกใช้บริการ จากสถานบริการสาธารณสุข
ของผู้มาใช้บริการ ที่มีหัวหน้าครอบครัวจากรายได้ทุกระดับ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีแนวโน้ม
เลือกใช้บริการจากสถานบริการในลำดับค้ำยสูงขึ้น เมื่อหัวหน้าครอบครัวมีรายได้สูงขึ้น

ตารางที่ 41 ระดับรายได้ต่อเดือนของหัวหน้าครอบครัวผู้อยู่ในเขตเมือง

สถานบริการ	ระดับรายได้ (บาท/เดือน)		0-2,000		2,001-4,000		4,001-6,000		6,001-8,000		สูงกว่า 8,000		รวม		รายได้เฉลี่ย ผู้อาศัยใน เขตเมือง	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือนรวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
โรงพยาบาลมหाराชาฯ	6	15.00	5	8.77	4	9.30	2	15.39	3	25.00	20	12.12	5,050	4,066		
โรงพยาบาล ป.แพทย์	2	5.00	3	5.26	4	9.30	1	7.70	4	33.33	14	8.49	6,786	5,711		
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	4	10.00	3	5.26	2	4.65	1	7.70	0	0.00	10	6.06	3,400	3,045		
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	0	0.00	4	7.02	5	11.63	1	7.70	2	16.67	12	7.27	6,167	4,980		
โรงพยาบาลมิตรภาพ	5	12.50	14	24.56	7	16.28	2	15.39	0	0.00	28	16.97	4,120	3,432		
โรงพยาบาลสาตราเวช	2	5.00	3	5.26	2	4.65	0	0.00	0	0.00	7	4.24	3,286	2,515		
ศบส. โพนกลาง	5	12.50	8	24.04	4	9.30	4	30.77	0	0.00	21	12.73	4,142	4,142		
ศบส. หุ่นสว่าง	4	10.00	1	1.75	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5	3.03	2,200	2,200		
คลินิกกลาง สสจ.	5	12.50	5	8.77	1	2.33	0	0.00	1	8.33	7	4.24	3,539	3,166		
กาชาด 4	7	17.50	11	19.30	14	32.56	2	15.39	2	16.67	36	21.82	4,189	4,204		
รวม	40	100	57	100	43	100	13	100	12	100	165	100				

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนระดับรายได้ของหัวหน้าครอบครัวของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 42 พบว่า ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวที่มีรายได้ต่อเดือนในระดับ 0-2,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซ็นด์แมรี่

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีรายได้ระดับ 2,001-4,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัยมากที่สุด คือร้อยละ 24.00

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีรายได้ระดับ 4,001-6,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัยมากที่สุด คือร้อยละ 24.39

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีรายได้ระดับ 6,001-8,000 บาทต่อเดือน เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล บ.แพทย์มากที่สุด คือร้อยละ 48.00

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีรายได้ระดับสูงเกินกว่า 8,000 บาทต่อเดือนขึ้นไป เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชา มากที่สุด คือร้อยละ 33.33

ตารางที่ 42 ระดับรายได้ต่อเดือนของหัวหน้าครอบครัวผู้อยู่นอกเขตเมือง

สถานบริการ	ระดับรายได้ (บาท/เดือน)		0-2,000		2,001-4,000		4,001-6,000		6,001-8,000		สูงกว่า 8,000		รวม		รายได้เฉลี่ย ผู้อาศัยนอก เขตเมือง	รายได้เฉลี่ย ต่อเดือนรวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
โรงพยาบาลมหาธาตุฯ	30	29.70	9	18.00	8	19.51	2	8.00	6	33.33	55	23.40	3,164	4,066		
โรงพยาบาล ป.แพทย์	11	10.89	8	16.00	9	21.95	12	48.00	5	27.78	45	19.15	5,378	5,711		
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	34	33.66	7	14.00	9	21.95	3	12.00	3	16.67	56	23.83	2,982	3,045		
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	10	9.90	12	24.00	10	24.39	3	12.00	3	16.67	38	16.17	4,211	4,980		
โรงพยาบาลมิตรภาพ	2	1.98	5	10.00	1	2.44	0	0.00	1	5.56	9	3.83	3,000	3,432		
โรงพยาบาลสาตราเวช	7	6.43	1	2.00	1	2.44	3	12.00	0	0.00	12	5.11	2,083	2,515		
ศบส. โท้งกลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	4,142	4,142		
ศบส. หุ้งสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2,200	2,200		
คลินิกกลาง สสจ.	7	6.93	2	4.00	2	4.88	1	4.00	0	0.00	12	5.11	3,539	3,166		
กาชาด 4	0	0.00	6	12.00	1	2.44	1	4.00	0	0.00	8	3.40	4,280	4,204		
รวม	101	100	50	100	41	100	25	100	18	100	235	100				

ที่มา : จากการสำรวจ

จากการศึกษาการเลือกใช้บริการ จากสถานบริการสาธารณสุข
ของผู้มาใช้บริการที่มีหัวหน้าครอบครัวมีรายได้ทุกระดับ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชา
โรงพยาบาล บ.แพทย์ โรงพยาบาลเซนต์แมรี และโรงพยาบาลเฉลิมชัย ส่วนสถานบริการที่มี
ผู้เลือกใช้บริการน้อยที่สุด คือ โรงพยาบาลมิตรภาพฯ และสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา
จากการศึกษาในส่วนนี้ พบว่า ผู้มาใช้บริการมีแนวโน้มเลือกใช้บริการจากสถานบริการในลำดับ
ตักยสูงขึ้น เมื่อหัวหน้าครอบครัวมีรายได้สูงขึ้น

3.2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของหัวหน้าครอบครัวของผู้มา
บริการกับการเลือกใช้บริการ ดังรายละเอียดในตารางที่ 43 ผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัย
ในเขตเมือง พบว่า หัวหน้าครอบครัวที่มีอาชีพค้าขาย เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4
นครราชสีมา มากที่สุด คือร้อยละ 33.33

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพรับราชการ เลือกใช้บริการจาก
สถานีกาชาด 4 นครราชสีมา มากที่สุด คือร้อยละ 23.88

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพทำนา เลือกใช้บริการจากศูนย์
บริการสาธารณสุขทุ่งสว่าง มากที่สุด คือร้อยละ 27.27

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพทำไร่ เลือกใช้บริการจาก
โรงพยาบาลมหาราชาฯ โรงพยาบาลเซนต์แมรี และโรงพยาบาลเฉลิมชัย เลือกใช้บริการร้อยละ
33.33 เท่ากัน

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพลูกจ้าง เลือกใช้บริการจาก
โรงพยาบาลเฉลิมชัย โรงพยาบาลมิตรภาพฯ ศูนย์บริการสาธารณสุขโพธิ์กลาง มากร้อยละ
22.22 เท่ากัน

ผู้ที่มีหัวหน้าครอบครัวมีอาชีพรับจ้าง เลือกใช้บริการจากสถานี
กาชาด 4 นครราชสีมา มากที่สุด คือร้อยละ 27.66

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของอาชีพหัวหน้าครอบครัวผู้มา
บริการกับการเลือกใช้บริการ ของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง จากสถานบริการที่ตั้ง
ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา พบว่า ผู้มีอาชีพค้าขาย ทำไร่ ลูกจ้าง และรับจ้าง มีแนวโน้ม
เลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ในลำดับตักยที่ 1 และ 2 ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ
ทำนา และรับจ้างบางส่วน เลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข ที่อยู่ในลำดับตักยที่ 3

ตารางที่ 43 กลุ่มอาชีพของหัวหน้าครอบครัวของผู้ใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเมือง

สถานบริการ	ไม่มีอาชีพ		ค้าขาย		รับราชการ		ทำนา		ทำไร่		ลูกจ้าง		รับจ้าง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหाराชาฯ	3	42.86	2	11.11	9	13.43	1	9.09	2	33.33	1	11.11	3	6.38	21
โรงพยาบาล ป.แพทย์	0	0.00	1	5.56	8	11.94	1	9.09	0	0.00	1	11.11	3	6.38	14
โรงพยาบาลเซ็นคัมรี่	1	14.29	3	16.67	0	0.00	1	9.09	2	33.33	0	0.00	3	6.38	10
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	0	0.00	2	11.11	3	4.48	1	9.09	2	33.33	2	22.22	2	4.26	12
โรงพยาบาลมิตรภาพ	1	14.29	1	5.56	12	17.91	0	0.00	0	0.00	2	22.22	10	21.28	26
โรงพยาบาลสาคราเวช	0	0.00	1	5.56	3	4.48	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	2.13	5
ศบส. โพนกลาง	0	0.00	2	11.11	9	13.43	1	9.09	0	0.00	2	22.22	7	14.89	21
ศบส. หุ่งสว่าง	0	0.00	0	0.00	2	2.99	3	27.27	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
คลินิกกลาง สสจ.	1	14.29	0	0.00	5	7.46	2	18.18	0	0.00	1	11.11	5	10.64	14
กาชาด 4	1	14.29	6	33.33	16	23.88	1	9.09	0	0.00	0	0.00	13	27.66	37
รวม	7	100	18	100	67	100	11	100	6	100	9	100	47	100	165

ที่มา : จากการสำรวจ

ส่วนกลุ่มอาชีพของหัวหน้าครอบครัว ของผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ดังแสดงในตารางที่ 44 พบว่า หัวหน้าครอบครัวที่มีอาชีพค้าขาย เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัย มากที่สุด คือร้อยละ 31.82

ผู้ที่หัวหน้าครอบครัวมีอาชีพรับราชการ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ มากที่สุด คือร้อยละ 44.90

ผู้ที่หัวหน้าครอบครัวมีอาชีพทำนา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี มากที่สุด คือร้อยละ 32.29

ผู้ที่หัวหน้าครอบครัวมีอาชีพทำไร่ เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชาฯ กับโรงพยาบาลเซนต์แมรี มากที่สุด คือร้อยละ 37.93

ผู้ที่หัวหน้าครอบครัวมีอาชีพปลูกจ้าง เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ กับโรงพยาบาลเฉลิมชัย ร้อยละ 50.00 เท่ากัน

ผู้ที่หัวหน้าครอบครัวมีอาชีพรับจ้าง เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ กับโรงพยาบาลเฉลิมชัย มากที่สุด คือร้อยละ 17.24

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของอาชีพ หัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง กับการเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข ที่มีอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา ผู้มีหัวหน้าครอบครัวจากทุกอาชีพ มีแนวโน้มเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขในลำดับศัณย์ที่ 1, 2 มากกว่าลำดับศัณย์ที่ 3

ตารางที่ ๘๘ กลุ่มอาชีพหัวหน้าครอบครัวของผู้ใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง

สถานบริการ	ไม่มีอาชีพ		ค้าขาย		รับราชการ		ทำนา		ทำไร่		ลูกจ้าง		รับจ้าง		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหาราชา	4	50.00	3	13.64	10	20.41	25	26.04	11	37.93	0	0.00	1	3.45	54
โรงพยาบาล ป.แพทย์	2	25.00	4	18.18	22	44.90	10	10.42	1	3.45	1	50.00	5	17.24	45
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	0	0.00	6	22.27	4	8.16	31	32.29	11	37.93	0	0.00	4	13.39	56
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	0	0.00	7	31.82	6	12.24	16	16.67	3	10.35	1	50.00	5	17.24	38
โรงพยาบาลมิตรภาพ	0	0.00	0	0.00	2	4.08	5	5.21	0	0.00	0	0.00	4	15.79	11
โรงพยาบาลสาตราเวช	1	12.50	1	4.55	3	6.12	6	6.25	0	0.00	0	0.00	3	10.35	14
ศบส. โพธิ์กลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
ศบส. หุ่งสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
คลินิกกลาง สสจ.	0	0.00	0	0.00	1	2.04	3	3.13	2	6.90	0	0.00	4	13.79	10
กาชาด 4	1	12.50	1	4.55	1	2.04	0	0.00	1	3.43	0	0.00	3	10.35	7
รวม	8	100	22	100	49	100	96	100	29	100	2	100	29	100	235

ที่มา : จากการสำรวจ

3.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการ กับการเลือกใช้บริการ จากการศึกษาถึงระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 45 พบว่า ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับ เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา มากที่สุด คือร้อยละ 21.21

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกใช้บริการจากสถานีกาชาด 4 นครราชสีมา กับโรงพยาบาลมิตรภาพฯ มากที่สุด คือร้อยละ 34.29

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา กับโรงพยาบาลเฉลิมชัย มากที่สุด คือร้อยละ 19.05

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลมิตรภาพฯ มากที่สุด คือร้อยละ 25.00

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับอุดมศึกษา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป. แพทย์มากที่สุด คือร้อยละ 29.17

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัว กับการเลือกใช้บริการ ของผู้ให้บริการที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง พบว่า ยิ่งระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวสูงมากขึ้น แนวโน้มการเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่อยู่ในลำดับค้ำยสูง ยังมีแนวโน้มสูงตามด้วย

ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัว ผู้ให้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง ดังรายละเอียดในตารางที่ 46 พบว่า ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเซนต์แมรี่ มากที่สุด คือร้อยละ 29.03

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาลเฉลิมชัย มากที่สุดร้อยละ 33.33

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เลือกใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ มากที่สุด คือร้อยละ 46.15

ตารางที่ 45 ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวที่มีที่อยู่อาศัยในเขตเมือง

ระดับการศึกษา สถานบริการ	ไม่ได้รับการศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมต้น		มัธยมปลาย		อนุปริญญา		อุดมศึกษา		ไม่ทราบ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหाराชา	1	33.33	9	13.64	2	5.71	4	19.05	2	12.50	1	4.11	0	0.00	19
โรงพยาบาล ป.แพทย์	0	0.00	7	10.61	1	2.86	2	9.52	0	0.00	7	29.17	0	0.00	17
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	0	0.00	4	6.22	0	0.00	1	4.76	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	1	33.33	3	4.55	2	5.71	4	19.05	2	12.50	0	0.00	0	0.00	12
โรงพยาบาลมิตรภาพ	0	0.00	1	1.52	12	34.29	2	9.52	4	25.00	6	25.00	0	0.00	25
โรงพยาบาลสาตราเวช	1	33.33	5	7.58	1	2.66	1	4.76	3	18.75	0	0.00	0	0.00	11
ศบส. โพธิ์กลาง	0	0.00	9	13.64	5	14.29	3	14.29	2	12.50	2	8.33	0	0.00	21
ศบส. หุ่นสว่าง	0	0.00	5	7.58	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
คลินิกกลาง สสจ.	0	0.00	9	13.64	0	0.00	2	9.52	0	0.00	2	8.33	0	0.00	13
กาชาด 4	0	0.00	14	21.21	12	34.29	2	9.52	3	18.75	6	25.00	0	0.00	37
รวม	3	100	66	100	35	100	21	100	16	100	24	100	0	0.00	165

ที่มา : จากการสำรวจ

ตารางที่ 46 ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง

สถานบริการ	ระดับการศึกษา		ประถมศึกษา		มัธยมฯ ต้น		มัธยมฯ ปลาย		อนุปริญา		อุดมศึกษา		ไม่ทราบ		รวม
	ไม่ได้รับการศึกษา		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
โรงพยาบาลมหाराชาฯ	2	13.33	41	26.45	3	20.00	2	15.39	5	33.33	1	5.00	2	100	56
โรงพยาบาล ป.แพทย์	0	0.00	20	12.90	3	20.00	6	46.15	6	40.00	10	50.00	0	0.00	45
โรงพยาบาลเซ็นต์แมรี่	5	33.33	45	29.03	3	20.00	0	0.00	2	13.33	3	15.00	0	0.00	58
โรงพยาบาลเฉลิมชัย	0	0.00	28	18.01	5	33.33	3	23.08	1	6.67	1	5.00	0	0.00	38
โรงพยาบาลมิตรภาพฯ	1	6.67	5	3.23	0	0.00	0	0.00	0	0.00	2	10.00	0	0.00	8
โรงพยาบาลสาคราเวช	6	40.00	2	1.29	0	0.00	0	0.00	1	6.67	3	15.00	0	0.00	12
ศบส. โพธิ์กลาง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
ศบส. หุ้งสว่าง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0
คลินิกกลาง สสจ.	1	6.67	10	6.45	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	11
กาชาด 4	0	0.00	4	2.58	1	6.67	2	15.39	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7
รวม	15	100	155	100	15	100	13	100	15	100	20	100	2	100	235

ที่มา : จากการสำรวจ

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับอนุปริญญา เลือก
ใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ มากที่สุดร้อยละ 40.00

ผู้มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงสุดในระดับอุดมศึกษา เลือก
ใช้บริการจากโรงพยาบาล ป.แพทย์ มากที่สุด คือร้อยละ 50.00

จากการศึกษาความสัมพันธ์ของระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้า
ครอบครัว ผู้มาใช้บริการที่มีที่อยู่อาศัยนอกเขตเมือง กับการเลือกใช้บริการ พบว่า ผู้มาใช้
บริการที่มีหัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงขึ้น มีแนวโน้มจะเลือกใช้บริการจากสถานบริการที่อยู่
ในลำดับศัภย์สูงขึ้นด้วย

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปรทางด้าน
เศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรม ของหัวหน้าครอบครัวของผู้มาใช้บริการ จากสถานบริการ
สาธารณสุขกับการเลือกใช้บริการ มีความสอดคล้องกับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวแปร ทางด้าน
เศรษฐกิจ-สังคมของผู้มาใช้บริการ ดังได้กล่าวแล้วข้างต้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า สภาพทาง
เศรษฐกิจ-สังคม มีความสัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุข คือ ผู้มาใช้
บริการที่อยู่ในเขตเมือง ซึ่งส่วนใหญ่มักจะมีรายได้และการศึกษาสูงกว่าผู้ที่อยู่นอกเขตเมือง จะ
เลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขที่มีลำดับศัภย์สูงกว่าผู้ที่อยู่ในเขตเมือง อาจเป็นเพราะ
มีโอกาสนำรถเข้าถึงได้สะดวกกว่าด้วย และผู้มาใช้บริการที่อยู่นอกเขตเมือง มีแนวโน้มที่จะ
เลือกใช้บริการจากสถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่ 1 และ 2 มากกว่าสถานบริการ
สาธารณสุขที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่ 3 น่าจะเป็นเพราะความรุนแรงในการเจ็บป่วยที่ต้องการการรักษา
พยาบาลในลำดับศัภย์ที่สูงกว่า สถานบริการสาธารณสุขที่อยู่ในลำดับศัภย์ที่ 3 ที่อยู่ในท้องถิ่นจะให้
บริการได้ ดังสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ สภาพทางเศรษฐกิจ-สังคมและวัฒนธรรมของพื้นที่ มีความ
สัมพันธ์กับการเลือกใช้บริการ